

Nr 103.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bestridande av vissa haverikostnader; given Stockholms slott den 27 februari 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

G U S T A F.

Allan Vougt

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 februari 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÅNG, ERICSSON, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Vougt, fråga om bestridande av vissa haverikostnader samt anför härutinnan följande.

I propositionen 1945:49 angående bestridande av vissa haverikostnader hemställde Kungl. Maj:t, att riksdagen måtte medgiva, att förslagsanslaget till oförutsedda utgifter finge — med iakttagande av vad i det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över försvarsärenden anförts — jämlikt Kungl. Maj:ts bestämmande tagas i anspråk för täckande av haverikostnader, avseende marinens fartyg.

Till stöd härför anförde min företrädare i ämbetet, att det kunde ifrågasättas, om icke en förenkling av handläggningen av ärenden om anvisande av medel till bestridande av haverikostnader borde kunna åstadkommas.

De kostnader, som här avsåges, utgjordes i huvudsak av *dels* kostnader för omhändertagande och reparation av skadade fartyg, *dels ock* ersättning till enskilda bärgningsföretag för bärgarlön. De förstnämnda utgifterna vore till sin natur oftast sådana, att förslag om bestridande av kostnaderna såsom regel kunde underställas riksdagen först i efterhand sedan omhändertagandet eller reparationen skett. Att i särskild proposition hänskjuta sådana ärenden till riksdagens prövning syntes i och för sig icke behöfligt, då det vid sådan tidpunkt vore fråga enbart om anvisande av medel för täckande av redan havda kostnader och någon reell prövning av medelsanvisningen sålunda i allmänhet icke kunde ske från riksdagens sida. Vad bärgarlön beträffade, inginge marinförvaltningen överenskommelse med vederbörande bärgningsföretag om lörens storlek. Om enighet icke kunde vinnas med bärgningsföretaget, hänsköttes ärendet till domstols avgörande. Hade å andra sidan överenskommelse efter förhandlingar kunnat träffas, låge det i sakens natur, att jämkningar i efterhand icke gärna kunde med framgång ifrågasättas av statsverket. Erfarenheterna visade också, att en av förutsättningarna för träffande av överenskommelse i allmänhet vore, att snabb likvid från kronans sida skedde, vilket villkor i allmänhet icke kunde uppfyllas, om frågan skulle hänskjutas till riksdagens prövning.

Min företrädare erinrade vidare om att förslagsanslaget till oförutsedda utgifter stode till Kungl. Maj:ts förfogande för bestridande av sådana utgifter, vilka vore av så brådskande natur, att frågan ej hunne underställas riksdagen. De hittills vunna erfarenheterna syntes tala för lämpligheten av att Kungl. Maj:t ägde besluta om ianspråktagande av förslagsanslaget till oförutsedda utgifter för de ändamål, varom här vore fråga.

Med anledning härav anförde riksdagen i skrivelse 1945:99 att, även om särskilda skäl kunde åberopas för ifrågavarande förslag, det likväl syntes riksdagen betänkligt att leda utvecklingen in på en uppmjukning av reglerna för användningen av anslaget till oförutsedda utgifter. Riksdagen, som emellertid icke velat motsätta sig bifall till Kungl. Maj:ts förslag, hade dock ansett sig böra begränsa det begärda bemyndigandet till att gälla budgetåren 1944/45 och 1945/46.

Enahanda bemyndiganden ha av riksdagen lämnats för budgetåren 1946/47 och 1947/48 (prop. 1946: 81; rd. skr. 1946: 111 och prop. 1947: 24; rd. skr. 1947: 118).

Under år 1947 har ifrågavarande bemyndigande utnyttjats i ett fall, för vilket redogörelse lämnats till 1948 års statsverksproposition (bil. 16) vid äskande av anslag till oförutsedda utgifter för budgetåret 1948/49.

Departementschefen. Jag förordar, att motsvarande bemyndigande utverkas jämväl för budgetåret 1948/49, och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att det i riksstaten uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter må — på sätt skett under budgetåren 1944/48 — jämlikt Kungl. Maj:ts bestämmande under budgetåret 1948/49 tagas i anspråk för täckande av uppkommande haverikostnader, avseende marinens fartyg.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Magnus T. Möller.
